

تأثیر آموزش مهارت‌های معنوی بر ابعاد سلامت عمومی مبتلایان به بیماری‌های قلبی

الهام دهیادگاری^{1*}، جلیل کاظمی پور²

گروه روان‌شناسی، واحد سیرجان، دانشگاه آزاد اسلامی، سیرجان، ایران

چکیده

بیماری «قلبی-عروقی» یکی از بیماری‌های بسیار حساس به حالت‌های روانشناختی است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند آن‌دسته از بیماران قلبی که اضطراب و افسردگی بیشتری داشته باشند به مشکلات بیشتری چون آریتمی بیشتر دچار می‌شوند و حتی احتمال مرگ و میر آنها در قیاس با افراد دارای استرس کمتر، بیشتر است. هدف از پژوهش حاضر، اثربخشی آموزش مهارت‌های معنوی بر ابعاد سلامت عمومی بیماران قلبی-عروقی شامل (کاهش علائم افسردگی، کاهش علائم اضطراب، کاهش علائم جسمانی و افزایش عملکرد اجتماعی) می‌باشد. این مطالعه به صورت نیمه آزمایشی و از طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل انجام شده است. بدین منظور تعداد 32 نفر بیمار قلبی-عروقی مراجعه کننده به مراکز درمانی شهر کرمان با روش نمونه‌گیری در دسترس و به صورت تصادفی انتخاب شدند (16 نفر گروه آزمایش و 16 نفر گروه کنترل). گروه آزمایش طی 8 جلسه تحت مداخله‌ی معنوی قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ی سلامت عمومی که یک پرسشنامه روان‌شناختی و یکی از شناخته‌ترین ابزار غربالگری در روان‌پزشکی محسوب می‌شود گردآوری و سپس با استفاده از روش‌های آماری تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد آموزش مهارت‌های معنوی با ابعاد سلامت عمومی شامل کاهش علائم افسردگی، کاهش علائم اضطراب، کاهش علائم جسمانی و افزایش عملکرد اجتماعی رابطه معنی‌داری دارد. این پژوهش نشان داد که در بیماران قلبی-عروقی مورد مطالعه، آموزش مهارت‌های معنوی با سلامت عمومی رابطه مستقیم و معنی‌داری دارد. با عنایت به یافته‌های موجود، پیشنهاد می‌شود که مداخله‌ی معنوی در پکیج درمانی یا حداقل مجموعه‌ی اقدامات و مداخلات روان‌شناختی، مداخلات پیشگیرانه، آموزشی و رشد فردی به ویژه در بیماران قلبی-عروقی و بیمارستان‌ها به عنوان یکی از روش‌های درمانی، مورد استفاده قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: مهارت‌های معنوی، سلامت عمومی، بیماری‌های قلبی

1. مقدمه

بیماری¹ «قلبی-عروقی»² یکی از بیماری‌های بسیار حساس به حالت‌های روانشناختی است. این بیماری در دنیای غرب، بیش از هر بیماری دیگری مردم را می‌کشد. در ایالات متحده بیش از نیمی از افراد بالای چهل و پنج سال به علت بیماری قلبی یا بیماری مربوط به گردش خون می‌میرند (روزنهان³ و سلیگمن⁴ 1392، 1:468). پژوهش‌ها نشان داده‌اند آن‌دسته از بیماران قلبی که اضطراب و افسردگی بیشتری داشته باشند به مشکلات بیشتری چون آریتمی بیشتر دچار می‌شوند و حتی احتمال مرگ و میر آنها در قیاس با افراد دارای استرس کمتر، بیشتر است (لازاروس⁵ و فلکمن⁶ 1390، 175).

¹ disease

² Cardiovascular

³ Rosenhan

⁴ Seligman

⁵ Lazarus

⁶ Folkman